

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

17 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nadejda Toma

Judecători – Anatolie Țurcan, Ion Guzun, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală în privința lui

Stratu Serghei Xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.12.2018 - 18.02.2019;

Instanță de apel: 15.03.2019 - 14.05.2019;

Instanță de recurs: 22.07.2019 - 17.03.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 18 februarie 2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Stratu Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.201¹ alin.(1) lit. a) Cod penal, la 100 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Stratu Serghei, la 23.04.2018, în intervalul de timp cuprins între ora 17:40 - 18:30, aflându-se la domiciliul comun din xxx, a lovit-o cu un pahar în regiunea bărbiei pe fiica sa Stratu Mariana, a.n. 30.07.2003, fapt pentru ce, în semn de protest minora Stratu Mariana a băut soluție „Lenor”.

Potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. 201826D0109 din

29.06.2018, la minora Stratu Mariana, s-a constatat: plagă tăiată pe față, intoxicație acută cu soluție „Lenor”, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămare ușoară.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia în partea neîncasării cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 2 546,42 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea cerințelor sale, a invocat că, prima instanță neîntemeiat a respins solicitarea privind încasarea cheltuielilor de judecată în cuantum de 2 546,42 lei, dintre care: pentru perfectarea raportului de constatare medico-legală 320 lei, raportului de expertiză judiciară medico-legală 320 lei, raportul de expertiză judiciară psihologică-psihiatrică – 1 862 lei și efectuarea acțiunilor procesuale în cadrul cauzei penale în mărime de 44 lei 42 bani din contul inculpatului.

A indicat că, instanță de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistența juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

În aceste condiții acuzarea consideră că instanța de judecată urma să încaseze de la inculpatul Stratu Serghei, în contul statului, cheltuielile judiciare suportate în respectiva cauză penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, a fost respins ca nefondat apelul, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just concluzionând că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată. Totodată, prima instanță a ținut cont de circumstanțele reale și personale ale inculpatului, dar și de faptul că temeuri de liberare de răspundere penală a inculpatului nu există, corect stabilind că corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă prin aplicarea în privința acestuia a pedepsei prevăzute de lege și anume, muncă neremunerată în folosul comunității în limitele art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, pe un termen de 100 ore.

Instanța de apel a reiterat că atât în ședința instanței de fond, cât și în cererea de apel înaintată procurorul a solicitat să fie încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizelor în sumă de 2 546,42 lei, cerință care întemeiat a fost respinsă de prima instanță. Astfel, având în vedere că cheltuielile indicate de procuror nu sunt prevăzute de art.227 Cod de procedură penală, efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală au fost obligatorii și se fac din contul

statului, instanța de apel consideră justă soluția instanței de fond privind respingerea ca fiind neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Reiterând prevederile art.227 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel a indicat că este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Prin urmare, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal, se trec în contul statului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii.

De asemenea, a indicat că cheltuielile pentru efectuarea constatărilor/expertizelor sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatei, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Astfel, ținând cont de prevederile legale menționate, instanța de apel, a considerat justificat de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în mărime de 2 546,42 lei.

În concluzie, instanța de apel a subliniat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

6. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, contestând cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura cheltuielilor de judecată și dispunerea încasării în contul statului de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 2 546,42 lei.

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat că, urmează a se constata că, soluția instanței de apel prin care a fost respinsă cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată, contravine normelor procesual penale în vigoare.

A relatat că, în situația când art.229 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or, procurorul a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea raportului de constatare medico-legală, raportului de expertiză judiciară medico-legală, raportului de expertiză judiciară psihologică-psihiatrică, acestea constituind 2 545,42 lei.

Suplimentar, recurentul a remarcat că efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare,

cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Totodată, a enunțat că prin Legea nr.316 din 22.12.2017, alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

A menționat că, reieșind din prevederile alin.(1) art.3 Cod de procedură penală în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului, după părerea recurentului intră în contradicție și cu prevederile art.16 alin.(2) din Constituție, prin care se indică că, „Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice..”, iar banii cheltuiți de stat în urma acțiunilor infracționale a făptașului, care este recunoscut vinovat în modul stabilit de lege, sunt bani publici ce revin din contribuțiile cetățenilor.

De asemenea, a reținut că prin decizia din 14.05.2019 în sarcina inculpatului condamnat urma să fie puse obligațiunile care urmau a fi executate de acesta, adică achitarea cheltuielilor suportate de stat, însă acesta fiind practic scutit de aceste obligațiuni, în opinia recurentului fără careva temeiuri legale. Astfel se constată inegalitatea părților în proces și punerea proprietății publice, garantate de art.127 alin.(2) din Constituție într-o situație defavorizată față de condamnat, care a acționat ilicit față de bugetul public, ceea ce, conform legislației în vigoare și jurisprudenței CEDO, nu poate fi admis.

7. Judecând recursul ordinar declarat de procuror, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul penal lărgit reține că procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpatul Stratu Serghei, dar indică ca temei de drept pentru casarea deciziei recurate art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de cheltuielile judiciare, din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub acest aspect.

Verificând materialele cauzei, în raport cu alegațiile procurorului, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele invocate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe atât de către instanța de fond, cât și de cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Colegiul penal lărgit găsește vădit nefondată invocarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea expertizelor judiciare, dat fiind că art.143 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează expres că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

Dispozițiile alin.(3) art.75 al Legii nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expres stabilesc că „*în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală*”, la caz, ordonatorul expertizei fiind organul de urmărire penală și nu partea apărării, prin urmare, instanțele de fond corect au ajuns la concluzia de a nu încasa din contul inculpatului cheltuielile judiciare solicitate.

Colegiul penal lărgit mai menționează că, art.229 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală stipulează că, *cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judecare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.*

Prin urmare, corect instanța de apel a statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 2 546,42 lei, urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, dar nu de la inculpat, deoarece procurorul nu și-a motivat solicitările reieșind din prevederile art.229 Cod de procedură penală și nu a adus probe care ar confirma solvabilitatea, precum și lipsa unei influențe substanțiale asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea acestuia, precum și faptul că astfel de persoane, în general, sunt la întreținere.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide respingerea recursului declarat, or, autorul nu a adus argumente concrete, invocându-se doar afirmații de ordin generic, fără să se concretizeze prin ce se confirmă necesitatea dispunerii încasării. Mai mult, recurentul nu desfășoară concret - în ce constau presupusele omiteri prevăzute la art.427 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de recurs atestă că, instanțele de fond corect au conchis că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor nominalizate, urmează a fi acoperite de bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care acesta nu a fost ordonatorul unei atare acțiuni procesuale.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorii de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale prescrise de art.art.414 - 419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și

întemeiată, recursul ordinar urmând a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2019, în cauza penală în privința lui *Stratu Serghei Xxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 mai 2020.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Anatolie Țurcan

Ion Guzun

Elena Cobzac

Victor Boico